

1860-1960 Arasındaki İlk Yüzyıllık Sağlık Hizmetlerinin Kalitesi

Dr.Mustafa Hayırlıdağ

❧ Sciencedirect...

❧ History of Medicine..

A R T I C L E I N F O

Article history:

Received 17 July 2013

Received in revised form 15 April 2014

Accepted 23 May 2014

Available online 10 June 2014

Keywords:

International

History

Healthcare

Quality improvement

Nursing

International Journal of **AFRICA NURSING SCIENCES**

Brenda Helen Sheingold, PhD, RN, FNAP

Title: Assistant Professor; Director, Health Care Quality Graduate Programs

Office: The George Washington University School of Nursing

Address: 2030 M Street, NW
Suite 300
Washington, District Of Columbia 20036

Phone: 202-994-4832

Email: bsheingo@gwu.edu

Joyce Hahn, PhD, APRN-CNS, NEA-BC, FNAP

Title: Associate Professor

Office: The George Washington University School of Nursing

Address: 2030 M Street, NW
Suite 300
Washington, District Of Columbia 20036

Phone: 571-553-0306

Email: jhahn1@gwu.edu

Makale İçeriđi

- ❧ Giriş
- ❧ Kalite İyileştirme
- ❧ Sıhhiye Komisyonu
- ❧ İnnovasyon
- ❧ Sterilizasyon
- ❧ Teknoloji
- ❧ Eğitim
- ❧ Farmasötikler
- ❧ Finansman
- ❧ Endüstri
- ❧ Sonuç

- ❧ Yayın, sağlık hizmet kalite öyküsünün ve gelişiminin ilk 100 yılını sunmaktadır.
- ❧ 1960 öncesinde sağlık hizmetlerinin kalitesi modern organize bir çabadan ziyade ilişkisiz olayların toplanmasından oluşmaktadır.
- ❧ Malcolm Gladwell'in Dönüm Noktası teorisine ait düşünceler...
- ❧ Dönüşümler nadir sosyal yeteneklere sahip insanlara bağlı olduğunu belirtmektedir.

Florence Nightingale'de (1820/1910) bu insanlardan biridir; sağlık hizmetlerinin kalitesi onun ile başlamaktadır.

12 Mayıs Hemşireler Günü

TABLO 1. Anahtar dönüm noktalarının kronolojik özeti

Yıl	Dönüm Noktaları	Anahtar Bireyler	Ülke
1854	Kalite iyileştirme dokümantasyonu	Nightingale	İngiltere
1861	Sıhhiye Komisyonu	Barton	ABD
1862, 1918	Emprovizasyon ve inovasyon	Pastör, Blue	Fransa, ABD
1879	Sterilizasyon	Chamberland	Fransa
1895, 1956, 1960	Teknoloji	Rontgen, Safar, Laerdal	Almanya, Fransa, ABD, Norveç
1910	Eğitim	Flexner	ABD
1881-1955	Farmasötikler	Pastör, von Behring, Kitasato, Descombey, Salk, Kendrick, Eldering, Pittman, Fleming	Fransa, Almanya, ABD, Japonya, İngiltere
1883-1945	Sağlık hizmet finansmanı	Bismark, Beveridge, Kaiser	Almanya, ABD, İngiltere
1908	Endüstri ve toplu üretimin rolü	Ford	ABD

Kalite İyileştirme

- ❧ 1854'de İngiliz Kuvvetleri Rus'ların Moldovya ve Eflak Türk bölgelerini terk etmesi için Kırım ve çevre alanlarda savaşmıştır.
- ❧ İngiliz kuvvetleri arasında ölümlerin büyük bir kısmından kolera ve diyare sorumlu olmuştur.
- ❧ İngiliz yönetimi bunun üzerine Florence Nightingale ve bir grup hemşireyi görevlendirmiştir.
- ❧ Florence Nightingale'in gelişi ile altı ay içerisinde hastalık nedenli mortalite oranı %42.7'den% 2.2'ye düşmüştür

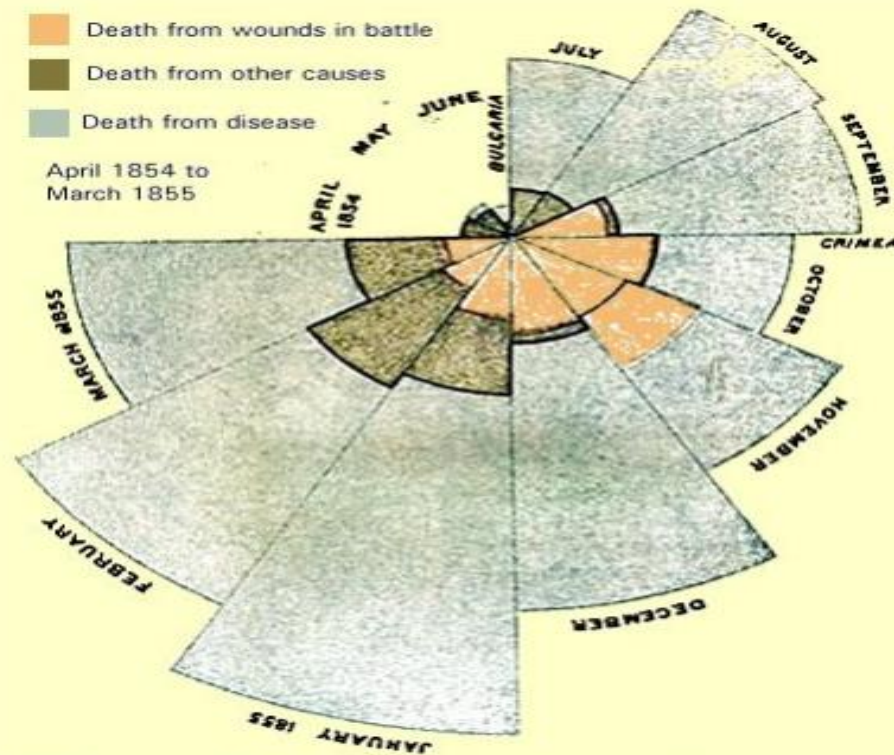

❧ Nightingale;

- Yatakları en az üç metre aralamıştır.
- Havalandırmaya dikkat etmiştir.
- El yıkama ve temizliğine özen göstermiştir.
- Hastane bodrumundaki süvari atlarını çıkartmıştır.
- Hastane kanalizasyon drenajı
- Tuvaletlerin hijyenine dikkat etmiştir.

- ❧ Nightingale; istatistiklerin toplanmasında, listelenmesinde, yorumlanmasında ve grafiklenmesinde öncü olmuştur.
- ❧ Grafik verilerini, bugün pie-çizelgesi olarak bilinen "Coxcomb" olarak adlandırmıştır.

Modified image of the first of the two *Coxcomb Charts* provided by Florence Nightingale in *Notes on Matters Affecting ...* 1858.

Sıhhiye Komisyonu

- ❧ 1861'de Amerika iç savaşı resmen başladığında, yardım kuruluşlarının ortaklığı ile sıhhiye komisyonu kurulmuştur.
- ❧ Clara Barton Sıhhiye Komisyonunun kurulmasında hedeflerine ulaşmasında yardımcı olan sivil bir gönüllüdür.
- ❧ Barton, Nightingale ile birlikte de çalışmıştır.
- ❧ Sıhhiye Komisyonu iç savaşta ordunun başarısında kritik rol almıştır.

Emprovizasyon ve İnovasyon (Doğaçlama ve Yenilenme)

- ❧ Louis Pasteur (1822/1895) hastalığın mikroorganizma ve mikroplar tarafından ortaya çıktığını keşfeden Fransız bir kimyacıdır.
- ❧ Antiseptik uygulamaların benimsenmesinde önemi büyüktür.
- ❧ Pastörizasyon tekniği

- ❧ 1918'de 50 milyon ölümlle sonuçlanan influenza Pandemisinde Dr.Blue çok önemli katkılar sağlamıştır.
- ❧ Cerrah General Dr. Rupery Blue karantina uygulamaları ve hijyen koşulları iyileştirmesi yapmıştır.
- ❧ Polio, çiçek ve tifo salgınlarıyla da uğraşmıştır.
- ❧ San Francisco veba salgınında, Panama Kanalı açılışı sonrası sivrisinek kontrolünde örnek alınmıştır.
- ❧ Pandemilerde Dr.Blue örnek alınmıştır.

Sterilizasyon

- ❧ 1879'da Fransız doktor ve biyolog olan Dr.Charles Chamberland otoklavı icat etmiştir.
- ❧ Chamberland filtresini geliştirmiştir. (mikroorganizma filtresi)
- ❧ Dödüklü tencerenin mucidi fizikçi Dr.Denis Papin'in 1679 daki çalışmalarından da etkilenmiştir.

Teknoloji

- ❧ 1895'de Wilhelm Conrad Röntgen metal plakada X-Ray'i keşfetmiştir.
- ❧ Conrad 1901'de nobel ödülünü almıştır.
- ❧ Üç kez nobel adayı olan Dr.Peter Safar 'da yoğun bakımın mimarıdır.
- ❧ Kardiyo Pulmoner Resüsitasyonun kabulunu sağlamıştır.
- ❧ 1950 sonlarında ekipmanlı ambülanlara geçilmeyi sağlamıştır.
- ❧ ABD'de ilk 24 saatlik yoğun bakım ünitesini kurmuştur.
- ❧ 1956'da resusitasyon için ABC tekniğini geliştirmiştir.

Eğitim

- ❧ ABD'de ilk tıp fakültesi 1765 Philedelphia kolejidir.
- ❧ 1812'den sonra tıp fakülteleri artış göstermiştir.
- ❧ Kesin sayısı 155 olan bu fakültelerin artışı kalite getirmemiştir.
- ❧ Abraham Flexner bu durumu ifade eden rapor sunmuştur.

- Flexner, iki yıllık temel tıp eğitiminin ardından iki yıllık klinik eğitimi önermiştir.
- 1928 de Tıp fakültesi giriş testleri de yapılmaya başlanmıştır.
- 1935’de reformlara ayak uyduran 66 tıp fakültesi kalmıştır.
- Günümüzde Flexner adına onur ödülleri verilmektedir.

Farmasötikler

- ❧ Aşıların ve antibiyotiklerin bulunması da sağlık bakım kalitesinde çok önemlidir.
- ❧ 1881'de Louis Pasteur şarbonu keşfetmiştir. Aynı yıl kuduz aşısını da bulmuştur.
- ❧ 1891 yılında difteriyi Emil von Behring ve Shibiasuburo keşfetmiştir.
- ❧ 1924'de P.Descombey tetanozu keşfetmiştir.
- ❧ 1949'da Boğmaca keşfedilmiştir.
- ❧ 1955'de Jonas Salk tarafından polio keşfedilmiştir.

- ❧ 1928'de Sir Alexander Fleming tarafından 'Mucize ilaç' keşfedilmiştir.
- ❧ Fleming etrafında 'dikkatsiz bilim adamı' olarak bilinmekteydi.
- ❧ Tatil dönüşü karmaşık olan laboratuvarında stafilokok kültür kabında etrafı haleli küf ürediğini gözlemlemiştir.
- ❧ 1945'de Nobel ödülü de almıştır.

Sağlık Bakım Finansmanı

☞ Almanya;

- Şansölye Bismarck 1883'de sağlık sigorta programı tasarlamıştır.
- Bismarck Alman sağlık hizmetlerinin babası olarak bilinmektedir.
- Merkezi olarak sigortalanma olmakta ve devlet karşılamaktadır.
- Halen o sistem üzerine devam etmektedir.

☞ İngiltere;

- Günümüzde de model varlığını devam ettiren sistem 1942'de William Beveridge'nin 2.Dünya savaşı ardından hazırlamış olduğu rapora dayanmaktadır.
- Sistem herkes için ücretsiz ulusal sağlık sigortasını içermektedir.

ABD;

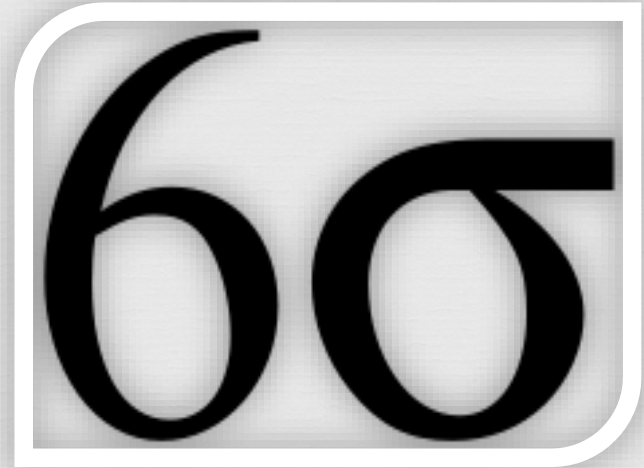
- 20.yy'a kadar sağlık hizmetleri yaşlı ve yoksullara rahatlama sağlamaktaydı.
- Gönüllüler ve bağışçılar tarafından yürütülen bir sağlık sistemi vardı.
- 1930/1940 yıllarında Henry Kaiser (iş adamı) inşaat işçileri için sağlık programı tasarlamıştır.
- Daha sonraları Kaiser parlamentolarında uygulanmaya başlamıştır.

Endüstri ve Toplu Üretimin Rolü

- ❧ 1908 Henry Ford..
- ❧ 'Üretimin en iyi yollarını keşfetmek zorundayız'
- ❧ Altı sigma modeli Amerikan Sağlık kalite iyileştirmelerinde de yer almıştır.

- ❑ Müşteri memnuniyetini artırma
- ❑ Çevrim sürelerini düşürme
- ❑ Hataları azaltma
- ❑ Değişim ihtiyacı
- ❑ Stratejik iyileştirme
- ❑ Problem çözme

SONUÇ

- ❧ Sağlık bakım kalite tarihinde önemli köşe taşları vardır.
- ❧ Bunlardan biri ve en önemlisi Florence Nightingale'dir.
- ❧ Florence Nightingale İstatistik topluluğuna seçilen ilk kadındır.
- ❧ 1907'de İngiliz Merit ödülünü alan ilk kadındır.

☞ Florence Nightingale'in 3 temel katkısı vardır;

- Tüm sağlık hizmetlerinde kalite iyileştirme ölçümleri
- Doğru dökümantasyon ve bulguların sunumunun önemi
- Sağlık bakım kalite müdahalesinin desteklenmesi için değer sağlamıştır.

❧ Sağlık Bakım Kalite tarihinin ikinci bölümünde de (1970/2013) bakım kalite verilerinin toplanması ve hasta tatmininin ölçülmesinde hemşireler rol oynayacaktır.

Teşekkürler...